

Η γονική παροχή μετοχών και σε ποιες περιπτώσεις μειώνεται ο σχετικός φόρος

Του Γ. ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
και της ΤΖ. ΠΑΝΟΥ

Μειορούμενη το άρθρο μας «*Η κρίσιμη μεταβίβαση των οικογενειακών επιχειρήσεων στην επόμενη γενιά*» (Καθημερινή της Κυριακής, 30 Οκτωβρίου 2017), έχουμε λάβει στην ASnetwork πολλά ερωτήματα για το θέμα της γονικής παροχής μετοχών και ιδιαίτερα για τον τρόπο μείωσης του σχετικού φόρου.

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι για μεταβιβάσεις, από φυσικά πρόσωπα, μετοχών μη εισηγμένων εταιρειών εξ επαχθούς αιτίας (π.χ. πώληση), η υπεραξία για την επιβολή φόρου υπολογίζεται πλέον με διαφορετικό τρόπο από ό,τι για περιπτώσεις οι οποίες αφορούν απόκτηση από κληρονομιά, δωρεά ή γονική παροχή.

Από την 1η Ιανουαρίου 2014 (σύμφωνα με το άρθρο 42 του ν. 4172/13) για τη μεταβίβαση μη εισηγμένων μετοχών εξ επαχθούς αιτίας, ως υπεραξία θεωρείται η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής κτήσης. Ως τιμή

πώλησης λαμβάνεται η υψηλότερη, μεταξύ της αξίας των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας και του τιμήματος που αναγράφεται στη σύμβαση μεταβίβασης, ενώ ως τιμή κτήσης θεωρείται η καμπολότερη μεταξύ της αξίας των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας κατά τον χρόνο απόκτησης των τίτλων και του τιμήματος απόκτησης που αναγράφεται στη σύμβαση αγοράς των τίτλων.

Όμως στις περιπτώσεις που αποκτώνται μη εισηγμένες μετοχές λόγω κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής, η αξία των μετοχών εκτιμάται με βάση μια «φόρμουλα» που οποία λαμβάνει υπόψη την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας των πέντε τελευταίων ετών πριν από τη μεταβίβαση. Η απόδοση αυτών των κεφαλαίων προσαυξάνει τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας που υπάρχουν την προηγούμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία γεννάται ο φορολογικός υποχέωση (π.χ. γονική παροχή). Στο αποτέλεσμα αυτό προστίθεται η τυχόν θετική διαφορά μεταξύ της

Οι επιπτώσεις από τη «μερική μεταβίβαση» της επιχείρησης.

αντικειμενικής αξίας και της αξίας που εμφανίζονται τα ακίντητα στα λογιστικά αρχεία της εταιρείας της οποίας οι μετοχές μεταβιβάζονται και υπόκειται σε φόρο κληρονομιών ή δωρεών ή γονικών παροχών, σύμφωνα με τους πίνακες του ν. 2961/2001.

Ο προαναφερόμενος φόρος μειώνεται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες γίνεται γονική παροχή μόνο της ψιλής κυριότητας των μετοχών με παρακάτω της επικαρπίας, ανάλογα με την πλικιά του επικαρπωτή.

Αυτός ο τρόπος «μερικής μεταβίβασης» της επιχείρησης, εκτός από τον μειωμένο φόρο, σημαίνει ότι:

• Εφόσον δεν έχει οριστεί διαφορετικά, ο επικαρπωτής έχει δι-

καίωμα να μετέχει στις γενικές συνελεύσεις της εταιρείας, ασκώντας το δικαίωμα ψήφου.

• Δικαιούχος του μερίσματος είναι ο επικαρπωτής.

Σε περίπτωση αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, η αρμοδιότητα για την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης (συμμετοχής στην αύξηση του Μ/Κ) ανήκει αποκλειστικά στον ψιλό κύριο της μετοχής.

Η μεταβίβαση τίτλων (μετοχών) αιτία γονικής παροχής φορολογείται σύμφωνα με το άρθρο 29 του ν. 2961/2001 «Κώδικας Κληρονομιών - Δωρεών - Γονικών παροχών» με βάση την κλίμακα που εφαρμόζεται για την λατηγορία Α' στην οποία εντάσσεται η συγγενική σχέση γονέα - τέκνου και έχει αφορολόγητο όριο τις πρώτες 150.000 ευρώ, 1% φόρο για τις επόμενες 150.000 ευρώ, 5% για τις επόμενες 300.000 ευρώ και 10% για την υπόβαλλουσα αξία.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, για την υπολογισμό του φόρου, συνυπολογίζονται οι προγενέστερες δωρεές - γονικές παροχές του γονέα

προς το τέκνο και σε περίπτωση που η αξία αυτών υπερβαίνει τις 600.000 ευρώ, τότε ο φορολογητέας αξία των μετοχών της εταιρείας που θα μεταβιβαστούν υπάγονται σε φόρο με συντελεστή 10%.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 40, 15 και 16 του ν. 2961/2001, σε περίπτωση γονικής παροχής της ψιλής κυριότητας με παρακάτω της επικαρπίας των μετοχών ανώνυμης εταιρείας από τον γονέα σε τέκνο του, η φορολογική υποχέωση γεννιέται κατά τον χρόνο θανάτου του επικαρπωτή (γονέα), οπότε επέρχεται συνένωση της επικαρπίας με την ψιλή κυριότητα και ο φόρος υπολογίζεται επί της αξίας της πλήρους κυριότητας. Με απλά λόγια, σε αυτή την περίπτωση ο φόρος θα είναι 8% (αν η αξία των μετοχών υπερβαίνει τις 600.000 ευρώ), ενώ θα είναι 7% αν ο επικαρπωτής είναι μεταξύ 61-70 ετών κ.λπ.

* Η κ. Τζένη Πάνου και ο κ. Γιώργος Σαμοθράκης είναι υπεύθυνοι του φορολογικού τμήματος της ASnetwork (www.asnetwork.gr).

